

Феденко О.В.

кандидат політичних наук, доцент;

Рєпін І.В.

*кандидат історичних наук, доцент,
Національна академія сухопутних військ*

МІСЦЕВЕ НАСЕЛЕННЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК ЕФЕКТИВНОЇ БОРОТЬБИ ПРОТИ НЕЗАКОННИХ ЗБРОЙНИХ ФОРМУВАНЬ

Світ знаходиться на етапі трансформації і формування нової моделі управління глобальними процесами.

Зростання населення, урбанізація і боротьба за обмежені ресурси сприятиме підвищенню дефіциту ресурсів і може створювати проблеми в сфері управління.

Ці умови підвищують ймовірність виникнення незаконних збройних формувань (НЗФ) в густонаселених країнах, що розвиваються та уряди яких не мають можливості забезпечити ефективне управління, у тому числі безпеку і верховенство права.

Глобалізація впливає на діяльність НЗФ, забезпечуючи вільні поставки зброї, інформації і грошей для груп НЗФ та бойовиків, а також дозволяє НЗФ мати більший стратегічний вплив у порівнянні з минулим. Завдяки глобалізації полегшується взаємозв'язок між етнічними або ідеологічними групами [3, с. 98-100].

Проведення ефективних операцій проти НЗФ базується на своєчасній, актуальній, доречній, прогностичній, точній та достовірній інформації, яка збирається і аналізується на усіх можливих рівнях і розповсюджується серед усіх силових структур.

Розуміння оперативної обстановки не обмежується лише знаннями про бойовиків і їхніх лідерів. Для ефективного протистояння НЗФ, учасники цієї боротьби повинні збирати, аналізувати й поширювати інформацію, що стосується населення [3, с. 97-98].

Для ведення роботи з місцевим населенням, боротьби з повстанцями та злочинцями сили безпеки повинні використовувати легітимну правову систему, яка відповідає місцевій культурі та звичаям.

Силові структури аналізують та описують оперативну обстановку з точки зору взаємопов'язаних оперативних складових, таких як політична, військова, економічна, соціальна, інформаційна, інфраструктурна, фізико-географічне середовище і часові рамки [2, с. 34].

Політична складова визначає розподіл владних повноважень та відповідальності на всіх рівнях управління – як офіційних органів влади, так і неофіційних, а також прихованих політичних сил.

Військові аспекти розкривають можливості регулярних та іррегулярних військових формувань усіх залучених сторін (дружніх, ворожих та нейтральних) у визначеній оперативній обстановці.

Розглядаючи напрями економічної діяльності, командири та штаби повинні зрозуміти значення різних секторів економіки. Важливим фактором у аналізі економічної діяльності є неформальна економіка, тому що більшість населення працює, купує та продає в цьому секторі економіки, діючи за рамками легальних процедур. Сприйняття правил неформальної економіки є частиною сприйняття культури населення.

Соціальна складова розкриває культурні, релігійні та етнічні особливості в рамках певної оперативної обстановки, а також переконання, цінності, традиції та менталітет суспільства. Розуміння суспільства є основним фактором для усвідомлення соціальних цінностей.

Повстанці часто використовують інформацію та дезінформацію з метою досягнення довіри та легітимності серед населення, при цьому одночасно послаблюються позиції опонентів. Дуже важливо знати механізм спілкування між людьми і тим, хто постійно здійснює на них вплив.

Інформація та настрої населення пов'язані між собою. Щоб зменшити невдоволення населення і заручитися його підтримкою, уряд країни та сили боротьби з НЗФ сприяють створенню та підтриманню реалістичних очікувань серед населення, зокрема стосовно формування позитивного іміджу збройних сил і міжнародної спільноти.

Основними інструментами для досягнення цього є проведення інформаційних операцій шляхом ефективною координації та узгодження інформаційних можливостей [3, с. 98-100; 4, с. 659].

Інфраструктура може бути важливою для населення та уряду з точки зору підтримання громадського контролю та безпеки.

Час також відіграє важливу роль у соціальному житті населення. Тривалі конфлікти вимотують населення. Воно стає менш зацікавленим у причинах конфлікту, а більше – у встановленні миру.

Розуміння культурних особливостей є важливим, тому що вони є основою того, як люди пояснюють, розуміють та реагують на події та людей довкола них.

Для успішної взаємодії з місцевим населенням та отримання від нього інформації про противника або розуміння їхніх потреб іноземні військовослужбовці повинні знати, яким чином їхні дії можуть змінити ситуацію для місцевого населення (як з позитивного боку, так і негативного) та що надалі очікувати населенню від таких дій [2, с. 46].

Одним з ключів до успіху (поразки) в спілкуванні з людьми під час проведення операцій проти НЗФ є розуміння того, що культурні особливості не є статичними.

Причинами змін можуть стати численні фактори, але найбільш негативним із них є швидке погіршення безпекової ситуації, яка призводить до зростання загроз нападу, згвалтувань чи вбивства.

Детальне вивчення культурного середовища надає корисну інформацію щодо населення, яке його сформувало та живе в ньому.

Розуміння поглядів та цінностей місцевого населення є важливим для проведення ефективних інформаційних операцій. Неправильне ставлення чи

розуміння поглядів місцевого населення може спричинити ворожі дії по відношенню до військ та напади на військовий персонал.

Релігія це могутня сила для формування системи поглядів, а релігійна ідеологія може спричинити конфлікт або виступити інструментом стабілізації ситуації, використовуючи загальні релігійні поняття справедливості, примирення та змін. Релігія є невід'ємною складовою системи цінностей місцевої культури, тому силові структури повинні добре дослідити релігійні погляди в зоні ведення бойових дій.

Командирам військових формувань необхідно вносити зміни до плану операції, відповідно до умов культурного середовища.

Незважаючи на особливість процесу планування, силові структури повинні знаходити та використовувати усі наявні джерела інформації стосовно життєдіяльності місцевого населення. З метою оцінки зони ведення бойових дій на початку планування боротьби з НЗФ враховуються усі розглянуті аспекти.

Події 2008-2016 рр. переконливо довели, що в сучасному світі навіть величезна економічна міць, сила права і переконливість успішної громадської моделі не гарантують захищеності від гібридних загроз, а безсоромне застосування жорсткої сили дає результат, якщо не зустрічає гідного опору з боку населення країни-мішені [1].

Список використаних джерел:

1. <http://112.ua/mnenie/formirovanie-novogo-mirovogo-balansa-sil-i-predposylki-rossiyskoy-agressii-protiv-ukrainy-332465.html>
2. НЗФ та боротьба з ними. БССВ та КМП ЗС США FM 3-24/MCWP 3-33.5 – Київ, 2014. – 198 с.
3. Феденко О.В., Панасюк В.В. Деякі проблемні питання сучасної війни // WSPÓŁCZESNA POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA. Aspekty polityczne, gospodarcze i militarne. WYDAWNICTWO UNIwersytetu RZESZOWSKIEGO, 23-24.06.2015 р. – RZESZÓW 2016. – С. 91–103.
4. Феденко О.В. Гібридна війна в Україні за законом сили // Науковий журнал «Молодий вчений», № 4(31). – Херсон. – 2016. – С. 657-661.

Школяр М.В.

*кандидат політичних наук, доцент,
Національний університет «Львівська політехніка»*

ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ НЕДОВІРИ В СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСАХ В УКРАЇНІ

Будь-яке суспільство характеризується певною мірою довіри і недовіри у різних сферах суспільного життя. Кожна країна формує власну культуру довіри, відображаючи ментальні, соціально-політичні, економічні, конкретно-ситуативні особливості. Соціальна довіра тісно пов'язана з недовірою: групова свідомість завжди передбачає певну ступінь довіри до членів своєї спільноти і